

GELOOF

'Ik leef bij de dag' zeggen mensen soms. Ze bedoelen dan, dat ze niet te ver meer vooruit durven te kijken, omdat hun gezondheid achteruit gaat, of omdat ze zien dat het einde van hun leven begint te naderen. Ze durven niet te veel meer te hopen. En dan durf je ook geen plannen meer te maken, want dan weet je niet of daar nog wel iets van terecht zal komen. Plannen maken voor een vakantie of een studie of een nieuwe indeling van je tuin is leuk. Maar dan wil je tenminste toch wel een béétje zekerheid hebben, dat je ook de tijd van leven zult hebben om die plannen uit te voeren.

Het bijbelboek Hebréeën is een brief van een onbekende schrijver aan Joodse lezers. Die brief bevat een prachtig gedeelte, hoofdstuk 11, waarin het precies over déze dingen gaat. Hoe sta je in het leven als je weet dat je kansen slecht zijn of je tijd kort? Stop je er dan mee om nog ergens op te hopen, zodat de klap niet te hard aan zal komen wanneer je hoop weer eens de grond wordt ingeboord? Je wilt heus wel graag hoop koesteren, maar ja: is die dan ook nog ergens op gebaseerd?

De stoet

Hebréeën 11:1 zegt kort maar krachtig: 'Het geloof is de basis van wat je hoopt'. En dan volgt er een schitterend verhaal, waarin er een hele parade voorbijtrekt van mensen, die op een gegeven moment óók geen enkele reden meer hadden om nog ergens op te hopen of op te rekenen. Maar toch vonden ze nog een basis voor hun hoop. Hun *geloof* was de basis voor die hoop. En die hoop was op zijn beurt dan weer hun bron van kracht bij alle moeilijkheden waar ze doorheen moesten. Ze leefden niet bij de dag, maar bij de *toekomst*, hoe zwart het gat van hun eigen toekomst er op dat moment ook voor hen uitzag. Hun geloof gaf hun de hoop, en die hoop gaf hun de kracht om er voor te gáán: om steeds, ook in de moeilijkste omstandigheden, hun levensweg te blijven zien als een weg vooruit.

De stoet die de schrijver van de Hebréeënbrief aan het oog van zijn lezers voorbij laat trekken is de stoet van al die bekende figuren van wie het Oude Testament het levensverhaal vertelt: Abel, Abraham, Sara, Noach, Isaak, Jakob, Mozes, Gideon, David, alle profeten, noem maar op. Allemaal mensen met hun eigen unieke levensverhaal, hun eigen moeilijkheden, hun eigen zwakheden en hun eigen kracht. Maar kijk nu eens goed, zegt de schrijver van deze brief aan de Hebréeën (die vanuit hun Joodse achtergrond deze verhalen maar al te goed kennen), wat nu het *gemeenschappelijke* was in al die zeer verschillende levensverhalen. Want als je het gemeenschappelijke in die levensverhalen ziet snap je pas echt, waar het in dat Oude Testament eigenlijk over gaat. Daarin gaat het namelijk steeds over mensen die durven te leven en te handelen en zich in te zetten voor het goede en het ware, ook zónder dat ze direct zicht hebben op de resultaten van hun inspanningen. Integendeel zelfs, van al die mensen in die lange rij moet je zeggen: ze zijn gestorven zonder dat ze datgene waarvoor ze leefden ook écht werkelijkheid zagen worden. Ze hebben daar op zijn hoogst alleen maar een glimp van gezien.

Het bekendste voorbeeld daarvan is misschien wel Mozes. Precies op de drempel van het beloofde land, waar hij veertig jaar heen op weg is geweest, sterft hij. Betekent dat dus, dat hij voor niets heeft geleefd? Zeker niet. Want hij heeft geleefd voor de droom, het visioen van een beloofd land, of zoals deze brief dat hier noemt: hij heeft geleefd niet voor een aards, maar voor een 'hemels vaderland', waar hij als vreemdeling naar op weg was. Wat voor Mozes geldt, geldt ook voor al die anderen die de schrijver van deze brief bij name noemt. Ze waren allemaal een beetje vreemdeling in hun eigen leven, nog niet thuis maar onderweg naar een vaderland waar ze niet vandaan kwamen, maar nog naar toe moesten.

Over de rand

Geloven is voor deze schrijver dus niet het aannemen van een aantal waarheden of dogma's. Geloven is voor hem zelfs niet het 'aannemen' van het feit dat God bestaat. Maar geloven is de weg vooruit gaan in het leven, en de moed opbrengen om die weg ook te blijven gaan, hoe groot de moeilijkheden of de teleurstellingen ook zijn, die je daarop tegenkomt. Het is de weg kunnen blijven gaan omdat je weet dat niet alleen aan het begin, maar ook aan het einde daarvan God zelf staat. Geloven is durven te leven met de blik gericht óver de rand van je eigen leven heen; óver de

rand dus ook van je eigen beperkingen heen. Is geloven dan dus het geloven in een hemel, een hiernamaals, leven na de dood? Ja, dat ook, zegt de schrijver van deze brief. Maar dat niet alleen dus! Want geloven is evenzeer óók, of misschien haast nog wel meer, een geloven in het leven vóór de dood. Het is erin durven te blijven geloven dat je leven zin heeft, ook als je de zin daarvan op een gegeven moment zelf absoluut niet meer kunt zien. Geloven is dan: mogen terugvallen op het besef dat God de zin daarvan ziet en jou die eenmaal ook zal doen zien.

Omdat het moet

Geloven is daarom bijvoorbeeld wat Mozes deed (Hebr. 11:23) toen hij het waagde op te staan tegen niemand minder dan de grote Faraó van Egypte zelf. Was hij ervan overtuigd dat dat goed zou aflopen? Nee, dat was hij absoluut niet. Maar hij was er wèl van overtuigd dat het nodig was om dat te doen, omdat het onrecht dat de Faraó zijn volk aandeed onderhand niet meer om aan te zien was. Hij vond het geen pretje om daartegen protest aan te tekenen, maar hij deed het omdat hij wist, dat het moest.

Geloven is daarom ook wat mensen doen die tegen de kanker in hun lijf vechten door daarvoor de meest afschuwelijke therapieën te ondergaan. Ze doen dat omdat ze het daarmee willen wagen. Zijn ze ervan overtuigd dat het daardoor goed zal aflopen? Nee, dat zijn ze dikwijls niet. Ze weten heel goed dat het ondanks al hun inspanningen ook verkeerd kan aflopen. Maar ze weten óók dat het, zelfs als dit gevecht om het leven verkeerd af zou lopen, daarom tóch nog niet tevergeefs geweest hoeft te zijn. Want iedere dag van je leven dat je de weg *vooruit* bewandeld hebt, was een goede en zinvolle dag.

Met het oog op de toekomst

Je hebt geloof en geloof. Je hebt het geloof van 'er in geloven': menen, dat het allemaal nog wel goed zal komen. En je hebt het geloof van 'in God geloven'. Dat laatste is het geloof, zegt de schrijver van de Hebréeënbrief, waar je op terug kunt vallen en waar je ook op terug mag vallen, als je het met je eigen 'er in geloven' even niet meer redt. Je mag geloven, dat je er niet alleen voor staat, als je strijdt voor het goede, het ware, het leven. Want God vindt het goed ('Hij schaamt zich er niet voor', zegt vs. 16) als zijn Naam daar aan verbonden wordt. Waar de mensen die strijd strijden, vinden ze niemand minder dan Hem aan hun kant. Dat geloof mag de basis van hun hoop zijn. En uit die hoop mogen ze dan de kracht putten om te doen wat gedaan moet worden, en om de weg te gaan die gegaan moet worden: vooruit.

Geloven zou je daarom ook kunnen noemen: leven over je eigen grenzen heen, vanuit een kracht die groter is dan je eigen kracht en met het oog op een toekomst die groter is en verder reikt dan jijzelf vanuit je eigen beperkte bestaan kunt overzien. Als je gelooft ben je daarom niet van gisteren, maar van morgen.

Gespreksvragen

1. Hebréeën 11:1 zegt: 'Het geloof is de basis van wat je hoopt'. Wat vind je van die uitspraak?
2. Durf je van jezelf te zeggen, dat je gelooft? En als iemand je zou vragen, wat dat voor je betekent, wat zou je dan zeggen?
3. Lees Matteüs 17:14-20. Jezus zegt daar, dat geloof bergen kan verzetten. Is dat overdreven of is dat waar? Of zou het misschien ook tegelijkertijd én overdreven én waar kunnen zijn: een bewust overdreven beeldspraak van Jezus, die een diepe waarheid bevat?